

Philosophi autem in suis lectulis plerumque moriuntur.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Quae cum essent dicta, finem fecimus et ambulandi et disputandi. Quem si tenueris, non modo meum Ciceronem, sed etiam me ipsum abducas licebit. Haec non erant eius, qui innumerabilis mundos infinitasque regiones, quarum nulla esset ora, nulla extremitas, mente peragravisset. Quo minus animus a se ipse dissidens secumque discordans gustare partem ullam liquidae voluptatis et liberae potest. Duo Reges: constructio interrete. Epicurei num desistunt de isdem, de quibus et ab Epicuro scriptum est et ab antiquis, ad arbitrium suum scribere? Non potes ergo ista tueri, Torquate, mihi crede, si te ipse et tuas cogitationes et studia perspexeris;

Nobis aliter videtur, recte secusne, postea;

At enim, qua in vita est aliquid mali, ea beata esse non potest. Qualis ista philosophia est, quae non interitum afferat pravitatis, sed sit contenta mediocritate vitiorum? Sed non alienum est, quo facilius vis verbi intellegatur, rationem huius verbi faciendi Zenonis exponere. Atque etiam ad iustitiam colendam, ad tuendas amicitias et reliquas caritates quid natura valeat haec una cognitio potest tradere. Sin autem est in ea, quod quidam volunt, nihil impedit hanc nostram comprehensionem summi boni. Vides igitur, si amicitiam sua caritate metiare, nihil esse praestantius, sin emolumento, summas familiaritates praediorum fructuosorum mercede superari. Fadio Gallo, cuius in testamento scriptum esset se ab eo rogatum ut omnis hereditas ad filiam perveniret. Nec lapathi suavitatem acupenseri Galloni Laelius anteponebat, sed suavitatem ipsam neglegebat; Beatus sibi videtur esse moriens.

Quid enim mihi potest esse optatius quam cum Catone, omnium virtutum auctore, de virtutibus disputare? Non dolere, inquam, istud quam vim habeat postea videro; Quis enim potest ea, quae probabilia videantur ei, non probare? Eaedem res maneant alio modo. Ex ea difficultate illae fallaciloquae, ut ait Accius, malitiae natae sunt. Verba tu fingas et ea dicas, quae non sentias? Si longus, levis dictata sunt. An tu me de L. Multa sunt dicta ab antiquis de contemnendis ac despiciendis rebus humanis; Ut pompa, ludis atque eius modi spectaculis teneantur ob eamque rem vel famem et sitim perferant? Huius ego nunc auctoritatem sequens idem faciam. De malis autem et bonis ab iis animalibus, quae nondum depravata sint, ait optime iudicari.

Sin laboramus, quis est, qui alienae modum statuatur industriae?

Nemo igitur esse beatus potest. Atque haec coniunctio confusioque virtutum tamen a philosophis ratione quadam distinguitur. Quam multa vitiosa! summum enim bonum et malum vagiens puer ultra voluptate diiudicabit, stante an movente? Ergo infelix una molestia, felix rursus, cum is ipse anulus in praecordiis piscis inventus est? Nam, ut sint illa vendibilia, haec uberiora certe sunt.

Tu autem negas fortem esse quemquam posse, qui dolorem malum putet. Quamquam non negatis nos intellegere quid sit voluptas, sed quid ille dicat. Et hunc idem dico, inquieta sed ad virtutes et ad vitia nihil interesse. Nam diligi et carum esse iucundum est propterea, quia tutiorem vitam et voluptatem pleniorum efficit. His similes sunt omnes, qui virtuti student levantur vitiis, levantur erroribus, nisi forte censes Ti. Idque testamento cavebit is, qui nobis quasi oraculum ediderit nihil post mortem ad nos pertinere? Ut scias me intellegere, primum idem esse dico voluptatem, quod ille don. Num igitur dubium est, quin, si in re ipsa nihil peccatur a superioribus, verbis illi commodius utantur? Animi enim quoque dolores percipiet omnibus partibus maiores quam corporis.

Sed ille, ut dixi, vitiose. Quid loquor de nobis, qui ad laudem et ad decus nati, suscepti, instituti sumus? Et hanc quidem primam exigam a te operam, ut audias me quae a te dicta sunt refellentem. Sed haec ab Antiocho, familiari nostro, dicuntur multo melius et fortius, quam a Stasea dicebantur. Et quoniam haec deducuntur de corpore quid est cur non recte pulchritudo etiam ipsa propter se expetenda ducatur?

Sed ille, ut dixi, vitiose. Quae hic rei publicae vulnera inponebat, eadem ille sanabat. Eam tum adesse, cum dolor omnis absit;

Immo alio genere;

In his igitur partibus duabus nihil erat, quod Zeno commutare gestiret. Nam si propter voluptatem, quae est ista laus, quae possit e macello peti? Nec mihi illud dixeris: Haec enim ipsa mihi sunt voluptati, et erant illa Torquatis. Cum sciret confestim esse moriendum eamque mortem ardentiore studio peteret, quam Epicurus voluptatem petendam putat. Primum cur ista res digna odio est, nisi quod est turpis? Atqui haec patefactio quasi rerum opertarum, cum quid quidque sit aperitur, definitio est. Scripta sane et multa et polita, sed nescio quo pacto auctoritatem oratio non habet. Etenim nec iustitia nec amicitia esse omnino poterunt, nisi ipsae per se expetuntur. Verum tamen cum de rebus grandioribus dicas, ipsae res verba rapiunt; Superiores tres erant, quae esse possent, quarum est una sola defensa, eaque vehementer.

Et certamen honestum et disputatio splendida! omnis est enim de virtutis dignitate contentio. Ex quo intellegitur officium medium quiddam esse, quod neque in bonis ponatur neque in contrariis. Nam et a te perfici istam disputationem volo, nec tua mihi oratio longa videri potest. His enim rebus detractis negat se reperire in asotorum vita quod reprehendat. Quantum Aristoxeni ingenium consumptum videmus in musicis? Semper enim ita adsumit aliquid, ut ea, quae prima dederit, non deserat. Nam si pravitatem inminutionemque corporis propter se fugiendam putamus, cur non etiam, ac fortasse magis, propter se formae dignitatem sequamur? Cum audissem Antiochum, Brute, ut solebam, cum M. Vestri haec verecundius, illi fortasse constantius. Hunc ipsum Zenonis aiunt esse finem declarantem illud, quod a te dictum est, convenienter naturae vivere.

Satisne igitur videor vim verborum tenere, an sum etiam nunc vel Graece loqui vel Latine docendus? Nunc dicam de voluptate, nihil scilicet novi, ea tamen, quae te ipsum probaturum esse confidam. Quem Tiberina descensio festo illo die tanto gaudio affecit, quanto L. Fieri, inquam, Triari, nullo pacto potest, ut non dicas, quid non probes eius, a quo dissentias. Nec tamen ullo modo summum pecudis bonum et hominis idem mihi videri potest. Vives, inquit Aristo, magnifice atque praeclare, quod erit cumque visum ages, numquam angere, numquam cupies, numquam timebis. Dolor ergo, id est summum malum, metuetur semper, etiamsi non aderit; Ergo ita: non posse honeste vivi, nisi honeste vivatur?

A quibus propter discendi cupiditatem videmus ultimas terras esse peragratas. Cum id fugiunt, re eadem defendunt, quae Peripatetici, verba. Est autem etiam actio quaedam corporis, quae motus et status naturae congruentis tenet; Sed tamen enitar et, si minus multa mihi occurrent, non fugiam ista popularia. Ergo omni animali illud, quod appetiti positum est in eo, quod naturae est accommodatum. Intellegi quidem, ut propter aliam quampiam rem, verbi gratia propter voluptatem, nos amemus;

Iam id ipsum absurdum, maximum malum neglegi. Etenim si delectamur, cum scribimus, quis est tam invidus, qui ab eo nos abducat? Quid ergo hoc loco intellegit honestum? Cur igitur, inquam, res tam dissimiles eodem nomine appellas? At negat Epicurus-hoc enim vestrum lumen estquemquam, qui honeste

non vivat, iucunde posse vivere. Paulum, cum regem Persem captum adduceret, eodem flumine invectio?

Tum, Quintus et Pomponius cum idem se velle dixissent, Piso exorsus est.

Te enim iudicem aequum puto, modo quae dicat ille bene noris. Zenonis est, inquam, hoc Stoici. A quibus propter discendi cupiditatem videmus ultimas terras esse peragratas. Refert tamen, quo modo. Ergo adhuc, quantum equidem intellego, causa non videtur fuisse mutandi nominis. Piso igitur hoc modo, vir optimus tuique, ut scis, amantissimus. Apud ceteros autem philosophos, qui quaesivit aliquid, tacet; Plane idem, inquit, et maxima quidem, qua fieri nulla maior potest. Atque hoc dabitis, ut opinor, si modo sit aliquid esse beatum, id oportere totum poni in potestate sapientis. Quae sequuntur igitur? Erit enim mecum, si tecum erit. Nam si propter voluptatem, quae est ista laus, quae possit e macello peti? Ego quoque, inquit, didicerim libentius si quid attuleris, quam te reprehenderim.

Non semper, inquam;

Aliis esse maiora, illud dubium, ad id, quod summum bonum dicitis, ecquaenam possit fieri accessio. Cum autem venissemus in Academiae non sine causa nobilitata spatia, solitudo erat ea, quam volueramus. Nam et complectitur verbis, quod vult, et dicit plane, quod intellegam; Facit igitur Lucius noster prudenter, qui audire de summo bono potissimum velit; Plane idem, inquit, et maxima quidem, qua fieri nulla maior potest. Videamus animi partes, quarum est conspectus illustrior; Sine ea igitur iucunde negat posse se vivere? Quid turpius quam sapientis vitam ex insipientium sermone pendere? Quorum sine causa fieri nihil putandum est. Aut, si nihil malum, nisi quod turpe, inhonestum, indecorum, pravum, flagitiosum, foedum-ut hoc quoque pluribus nominibus insigne faciamus-, quid praeterea dices esse fugiendum? Fortitudinis quaedam praecepta sunt ac paene leges, quae effeminari virum vetant in dolore. Serpere anguiculos, nare anaticulas, evolare merulas, cornibus uti videmus boves, nepas aculeis. Id enim volumus, id contendimus, ut officii fructus sit ipsum officium. Vos autem cum perspicuis dubia debeatis illustrare, dubiis perspicua conamini tollere. Teneamus enim illud necesse est, cum consequens aliquod falsum sit, illud, cuius id consequens sit, non posse esse verum. Non enim iam stirpis bonum quaeret, sed animalis.

Atque etiam valĀ-tudinem, vires, vacuitatem doloris non propter utilitatem solum, sed etiam ipsas propter se expetemus. Octavio fuit, cum illam severitatem in eo filio adhibuit, quem in adoptionem D. Si est nihil nisi corpus, summa erunt illa: valitudo, vacuitas doloris, pulchritudo, cetera. Quod cum ita sit, perspicuum est omnis rectas res atque laudabilis eo referri, ut cum voluptate vivatur. Haec mihi videtur delicatior, ut ita dicam, molliorque ratio, quam virtutis vis gravitasque postulat. Nos autem non solum beatae vitae istam esse P57 oblectationem videmus, sed etiam levamentum miseriarum. Peccata autem partim esse tolerabilia, partim nullo modo, propterea quod alia peccata plures, alia pauciores quasi numeros officii praeterirent. Ea possunt paria non esse. Illud urgeam, non intellegere eum quid sibi dicendum sit, cum dolorem summum malum esse dixerit. Haec non erant eius, qui innumerabilis mundos infinitasque regiones, quarum nulla esset ora, nulla extremitas, mente peragravisset.

Sed haec omittamus; Ut scias me intellegere, primum idem esse dico voluptatem, quod ille don. Praeclare enim Plato: Beatum, cui etiam in senectute contigerit, ut sapientiam verasque opiniones assequi possit. Hoc ipsum elegantius poni meliusque potuit. Nihil acciderat ei, quod nollet, nisi quod anulum, quo delectabatur, in mari abiecerat. Fieri, inquam, Triari, nullo pacto potest, ut non dicas, quid non probes eius, a quo dissentias. Me ipsum esse dicerem, inquam, nisi mihi viderer habere bene cognitam voluptatem et satis firme conceptam animo atque comprehensam. Et hi quidem ita non sola virtute finem bonorum contineri

putant, ut rebus tamen omnibus virtutem anteponant; Non enim hilaritate nec lascivia nec risu aut ioco, comite levitatis, saepe etiam tristes firmitate et constantia sunt beati. Dicam, inquam, et quidem discendi causa magis, quam quo te aut Epicurum reprehensum velim.

Primum cur ista res digna odio est, nisi quod est turpis?

Quid turpius quam sapientis vitam ex insipientium sermone pendere? Ut Phidias potest a primo instituere signum idque perficere, potest ab alio inchoatum accipere et absolvere, huic est sapientia similis; Quod si ita se habeat, non possit beatam praestare vitam sapientia. Quid, quod homines infima fortuna, nulla spe rerum gerendarum, opifices denique delectantur historia? Hoc loco discipulos quaerere videtur, ut, qui asoti esse velint, philosophi ante fiant.

Sed haec quidem liberius ab eo dicuntur et saepius. Illud non continuo, ut aequae incontentae. Itaque ad tempus ad Pisonem omnes. Pungunt quasi aculeis interrogatiunculis angustis, quibus etiam qui assentiuntur nihil commutantur animo et idem abeunt, qui venerant. Nondum autem explanatum satis, erat, quid maxime natura vellet. Cum id quoque, ut cupiebat, audivisset, evelli iussit eam, qua erat transfixus, hastam. Age sane, inquam. Hanc ergo intuens debet institutum illud quasi signum absolvere. Indicant pueri, in quibus ut in speculis natura cernitur. Negabat igitur ullam esse artem, quae ipsa a se proficisceretur;

Nam, ut sint illa vendibilia, haec uberiora certe sunt.

Ex quo, id quod omnes expetunt, beate vivendi ratio inveniri et comparari potest. Octavio fuit, cum illam severitatem in eo filio adhibuit, quem in adoptionem D. Atqui pugnantibus et contrariis studiis consiliisque semper utens nihil quieti videre, nihil tranquillae potest. Quid, si reviviscant Platonis illi et deinceps qui eorum auditores fuerunt, et tecum ita loquantur? Quid turpius quam sapientis vitam ex insipientium sermone pendere? Quid est igitur, cur ita semper deum appellet Epicurus beatum et aeternum? Simul atque natum animal est, gaudet voluptate et eam appetit ut bonum, aspernatur dolorem ut malum. Dic in quovis conventu te omnia facere, ne doleas.

Age, inquires, ista parva sunt.

Ergo omni animali illud, quod appetiti positum est in eo, quod naturae est accommodatum. Pudebit te, inquam, illius tabulae, quam Cleanthes sane commode verbis depingere solebat. Quaero igitur, quo modo hae tantae commendationes a natura profectae subito a sapientia relictae sint. Cum enim fertur quasi torrens oratio, quamvis multa cuiusque modi rapiat, nihil tamen teneas, nihil apprehendas, nusquam orationem rapidam coerceas. Nam illud quidem adduci vix possum, ut ea, quae senserit ille, tibi non vera videantur. Dat enim intervalla et relaxat. Quae possunt eadem contra Carneadeum illud summum bonum dici, quod is non tam, ut probaret, protulit, quam ut Stoicis, quibuscum bellum gerebat, opponeret. Tamen aberramus a proposito, et, ne longius, prorsus, inquam, Piso, si ista mala sunt, placet. Bonum integritas corporis: misera debilitas. Nam de summo mox, ut dixi, videbimus et ad id explicandum disputationem omnem conferemus. Si longus, levis. Introduci enim virtus nullo modo potest, nisi omnia, quae leget quaeque reiciet, unam referentur ad summam. Itaque non discedit ab eorum curatione, quibus praeposita vitam omnem debet gubernare, ut mirari satis istorum inconstantiam USD1762 non possim. Quamquam ex omnibus philosophis Stoici plurima novaverunt, Zenoque, eorum princeps, non tam rerum inventor fuit quam verborum novorum. Atqui, inquam, Cato, si istud optinueris, traducas me ad te totum licebit.